

Spis rycin

Część I

Rycina 2.1.	Zróźnicowanie przestrzenne wartości natężenia cech problemowych dla społecznych i ekonomicznych obszarów problemowych (na podstawie standaryzacji i zsumowania cech)	30
Rycina 2.2.	Wyniki delimitacji.	31
Rycina 2.3.	Wyniki delimitacji – typologia	32
Rycina 2.4.	Porównanie statusu podobszarów problemowych w 2016 i 2018 r.	33
Rycina 2.5.	Delimitacja 46 podobszarów problemowych.	34
Rycina 2.6.	Typologia podobszarów problemowych	45
Rycina 3.1.	Odsetek powierzchni kraju, objęty procesami wyludniania. Dane dla lat 1951-2011 zagregowane z gmin, z lat 2012-2050 – z powiatów	50
Rycina 3.2.	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności, stwierdzonej w NSP 2011 według rejonów spisowych.	54
Rycina 3.3.	Dynamika udziału osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2009-2016	59
Rycina 3.4.	Spadek liczby i udziału w populacji osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2009-2016.	60
Rycina 3.5.	Zmiany wskaźników dotyczących sytuacji ludności w zakresie spłat zobowiązań w latach 2011-2017	62
Rycina 3.6.	Zróźnicowania przestrzenne sytuacji ludności w zakresie spłat zobowiązań według stanu na koniec 2017 r.	68
Rycina 3.7.	Liczba i struktura przestępstw kryminalnych na obszarach problemowych w latach 2015-2017	70
Rycina 3.8.	Natężenie przestępstw kryminalnych na obszarach problemowych w latach 2015-2017.	73
Rycina 3.9.	Liczba bezrobotnych w Polsce na 100 osób w wieku produkcyjnym w końcu 2017 r.	77

Rycina 3.10.	Liczba bezrobotnych w Polsce w latach 2005, 2016 i 2017 w obszarach problemowych	77
Rycina 3.11.	Zmiany liczby bezrobotnych w Polsce w latach 2005-2017	78
Rycina 3.12.	Domknięcie lokalne dojazdów do pracy w 2011 r.	81
Rycina 3.13.	Struktura kierunków dojazdów do pracy w obszarach w 2011 r.	81
Rycina 3.14.	Przeciętna odległość międzygminnych dojazdów do pracy w 2011 r.	82
Rycina 3.15.	Rozwój przedsiębiorczości pozarolniczej (2017)	87
Rycina 3.16.	Problem złej struktury agrarnej na obszarach problemowych według lokalizacji gospodarstw rolnych	91
Rycina 3.17.	Gminy o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) (2015)	92
Rycina 3.18.	Struktura osadnictwa wiejskiego (2016)	95
Rycina 3.19.	Lokalizacja wsi o liczbie zameldowanych mieszkańców poniżej 100 (2016)	96
Rycina 3.20.	Efektywność sieci transportowej i wodociągowej (2017)	102
Rycina 3.21.	Wydatki na bieżące utrzymanie istniejącej infrastruktury (2015)	103
Rycina 3.22.	Koszty uzbrojenia nadmiernie rozproszony zabudowy (2015)	104
Rycina 3.23.	Wybrane zagrożenia i utrudnienia naturalne (ok. 2008 r.)	107
Rycina 3.24.	Wskaźnik jakości gleb, agroklimatu, ukształtowania terenu i warunków wodnych, głównie dla potrzeb produkcji roślinnej (ok. 2005)	109
Rycina 3.25.	Wskaźnik Klimatycznego Bilansu Wodnego (za lata 2013-2015)	112
Rycina 3.26.	Zagrożenia powodzią i podtopieniami (ok. 2008 r.)	113
Rycina 3.27.	Dywergencja dochodów własnych gmin <i>per capita</i> w latach 1999-2004 i 2004-2016	116
Rycina 3.28.	Zmiany pozycji miast w hierarchii migracyjno-osadniczej w latach 1990-2014	121
Rycina 4.1.	Wskaźniki potencjału przyrodniczego w ujęciu gminnym oraz określony dla podobszarów zagrożonych marginalizacją	127
Rycina 4.2.	Wskaźniki potencjalnej konfliktowości w ujęciu gminnym oraz określony dla obszarów zagrożonych marginalizacją	128
Rycina 4.3.	Wskaźnik odsetka ludności korzystających z sieci kanalizacyjnej w ujęciu gminnym oraz określony dla podobszarów zagrożonych marginalizacją	129
Rycina 4.4.	Długości sieci kanalizacyjnej w przeliczeniu na jednego mieszkańca w ujęciu gminnym oraz określony dla podobszarów zagrożonych marginalizacją	130
Rycina 4.5.	Obrót migracyjny (suma zameldowań i wymeldowań) w Polsce w latach 2012-2016 r. według 5-letnich kategorii wieku (jako % populacji w środkowym okresie, tj. w końcu 2014 r.)	132
Rycina 4.6.	Struktura wieku migrantów „czasowych” według NSP 2011	135

Rycina 4.7.	Udział ludności przebywającej poza granicami kraju >12 miesięcy według NSP 2002	136
Rycina 4.8.	Wskaźnik selektywności migracji w latach 2012-2016 (saldo zameldowań i wymeldowań kobiet w wieku 20-39 lat w populacji)	137
Rycina 4.9.	Wskaźnik obciążenia demograficznego	139
Rycina 4.10.	Wskaźnik młodości demograficznej.	140
Rycina 4.11.	Prognoza liczby ludności w gminach w latach 2000-2030	141
Rycina 4.12.	Wyniki typologii „Osiągnięcia uczniów i jakość szkół”	148
Rycina 4.13.	Wyniki typologii „Deprywacja/talenty edukacyjne”	149
Rycina 4.14.	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	158
Rycina 4.15.	Nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców (w latach 2015-2016)	159
Rycina 4.16.	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	160
Rycina 4.17.	Frekwencja w wyborach lokalnych (2014)	160
Rycina 4.18.	Odsetek radnych gminnych z wyższym wykształceniem	161
Rycina 4.19.	Płatności w zakresie budżetu środków europejskich w budżetach gmin <i>per capita</i>	162
Rycina 4.20.	Wydzielenie funduszu sołeckiego w budżecie gminy i odsetek gmin z wydzielonym funduszem sołeckim w obszarach	163
Rycina 4.21.	Minimalne drzewo rozpinające wyznaczone dla wybranych punktów osadniczych (gmina Wodynie w powiecie siedleckim).	169
Rycina 4.22.	Wskaźnik minimalnego drzewa rozpinającego na 1 mieszkańca (2018) dla wszystkich gmin w kraju i dla podobszarów problemowych.	173
Rycina 4.23.	Wskaźnik lokalnej koncentracji osadniczej na 1 mieszkańca (2011) dla wszystkich gmin w kraju i dla podobszarów problemowych	173
Rycina 4.24.	Wskaźnik peryferyjności czasowej (2016) dla wszystkich gmin w kraju i dla podobszarów problemowych	174
Rycina 4.25.	Wskaźnik pokrycia planistycznego (2016) dla wszystkich gmin w kraju i dla podobszarów problemowych	175
Rycina 4.26.	Wskaźnik chłonności demograficznej (2016) dla wszystkich gmin w kraju i dla podobszarów problemowych	175
Rycina 4.27.	Dostępność drogowa krajowa w transporcie pasażerskim w ujęciu gminnym oraz podobszarów zagrożonych marginalizacją	182
Rycina 4.28.	Dostępność drogowa międzynarodowa w transporcie pasażerskim w ujęciu gminnym oraz obszarów zagrożonych marginalizacją	183
Rycina 4.29.	Dostępność kolejowa krajowa w transporcie pasażerskim w ujęciu gminnym oraz obszarów zagrożonych marginalizacją	184
Rycina 4.30.	Dostępność w transporcie publicznym w ujęciu gminnym oraz obszarów zagrożonych marginalizacją	185

Rycina 4.31.	Zmiany dostępności multimodalnej 2007-2015, w ujęciu gminnym oraz obszarów zagrożonych marginalizacją	187
Rycina 4.32.	Stan zaawansowania budowy i przygotowania autostrad oraz dróg ekspresowych w Polsce (24 05. 2018)	188
Rycina 4.33.	Oczekiwane zmiany dostępności drogowej pasażerskiej 2015-2023, w ujęciu gminnym oraz obszarów zagrożonych marginalizacją . .	189
Rycina 4.34.	Oczekiwane zmiany dostępności kolejowej pasażerskiej 2015-2023, w ujęciu gminnym oraz obszarów zagrożonych marginalizacją	190
Rycina 4.35.	Lokalizacja terminali drogowo-kolejowych na tle ruchu pociągów intermodalnych	191
Rycina 4.36.	Ruch pojazdów ciężarowych w latach 2005, 2010 i 2015.	192
Rycina 4.37.	Podstawa wyznaczenia typów obszarów ze względu na dostępność transportową.	197
Rycina 4.38.	Typologia podobszarów ze względu na potencjał transportowy. . .	197
Rycina 4.39.	Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (A1)	200
Rycina 4.40.	Wskaźnik udziału powierzchni zasiewów lub upraw trwałych w powierzchni ogólnej (A2).	201
Rycina 4.41.	Rozmieszczenie obszarów rolniczych o różnym poziomie wykorzystania warunków agroekologicznych	201
Rycina 4.42.	Wskaźnik odsetka gospodarstw rolnych o powierzchni do 5 ha (B1)	
Rycina 4.43.	Wskaźnik odsetka gospodarstw domowych z dochodem z renty lub emerytury (B2)	204
Rycina 4.44.	Rozmieszczenie obszarów rolniczych o różnym poziomie wykorzystania warunków strukturalnych	205
Rycina 4.45.	Zmienność popytu na atrakcje turystyczne w zależności od odległości.	216
Rycina 4.46.	Zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika ważonego udziału obszarów chronionych.	217
Rycina 4.47.	Wyniki oceny estetycznej krajobrazu rozszacowane dla gmin. . .	218
Rycina 4.48.	Zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika potencjału przyrodniczego	219
Rycina 4.49.	Zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika potencjału kulturowego . .	220
Rycina 4.50.	Zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika popytu demograficznego .	221
Rycina 4.51.	Zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika bazy noclegowej	221
Rycina 4.52.	Wartość brutto środków trwałych <i>per capita</i> w 2016 r.	227
Rycina 4.53.	Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w sektorze prywatnym w 2016 r.	228
Rycina 4.54.	Nakłady inwestycyjne w sektorze przedsiębiorstw w latach 2014-2016	229
Rycina 4.55.	Wydatki inwestycyjne w ramach budżetów gmin w latach 2014-2016	230

Rycina 4.56. Typologia podobszarów zagrożonych marginalizacją pod względem potencjałów gospodarczych	235
Rycina 4.57. Wartość eksportu w relacji do produkcji sprzedanej przemysłu (2015)	240
Rycina 4.58. Dynamika eksportu w latach 2009-2015 (2009=100)	240

Część II

Rycina 1.1. Sześć podobszarów wybranych do realizacji studiów przypadku . .	250
Rycina 2.1. Mapa ełckiego obszaru wsparcia na tle podziału administracyjnego	253
Rycina 2.2. Atuty gmin według przedstawicieli instytucji lokalnych.	258
Rycina 2.3. Atuty gmin według mieszkańców obszaru	259
Rycina 2.4. Ocena najważniejszych problemów w gminie – przedstawiciele instytucji	262
Rycina 2.5. Ocena najważniejszych problemów w gminie – mieszkańcy. . . .	263
Rycina 2.6. Rangi nadane barierom rozwojowym przez uczestników warsztatu konsultacyjnego	264
Rycina 2.7. Zmiana odsetka osób w wybranych grupach wiekowych w obszarze ełckim w latach 2002-2017	273
Rycina 2.8. Działania podejmowane na rzecz rozwiązania problemów	273
Rycina 3.1. Mapa hrubieszowsko-tomaszowskiego obszaru wsparcia i jego lokalizacja na tle kraju.	294
Rycina 3.2. Potencjały rozwojowe obszaru hrubieszowsko-tomaszowskiego . .	295
Rycina 3.3. Wyniki ankiety instytucjonalnej: <i>najważniejsze atuty (mocne strony) Państwa gminy, które mogą przyczynić się do jej rozwoju</i> (liczba wskazań; respondent mógł wymienić 3 atuty) (N=27)	295
Rycina 3.4. Wyniki ankiety z mieszkańcami: <i>najważniejsze atuty (mocne strony) Państwa gminy, które mogą przyczynić się do jej rozwoju</i> (liczba wskazań; respondent mógł wymienić 3 atuty) (N=202) . . .	296
Rycina 3.5. Wyniki ankiety z mieszkańcami. Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Jakie są najważniejsze problemy w Państwa gminie?</i>	300
Rycina 3.6. Wyniki ankiety instytucjonalnej. Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Jakie są najważniejsze problemy w Państwa gminie?</i>	300
Rycina 3.7. Bariery rozwojowe obszaru hrubieszowsko-tomaszowskiego	301
Rycina 3.8. Pracujący według sekcji w 2017 r.	305
Rycina 3.9. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego (ha gruntów ogółem) w 2010 r. (1 – gmina miejska, 2 – gmina wiejska, 3 – gmina miejsko-wiejska)	306
Rycina 3.10. Stopa bezrobocia rejestrowanego.	308

Rycina 3.11.	Wyniki ankiety instytucjonalnej. Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Jak oceniają Państwo atrakcyjność inwestycyjną Państwa gminy?</i>	
Rycina 3.12.	Turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności	315
Rycina 4.1.	Obszar jasielski.	332
Rycina 4.2.	Problemy w ocenie mieszkańców (pytanie wielokrotnego wyboru – procent głosów <i>zdecydowanie tak</i> i <i>raczej tak</i>)	337
Rycina 4.3.	Potencjały rozwojowe według mieszkańców obszaru jasielskiego (n=118)	339
Rycina 5.1.	Mapa północno-białostockiego obszaru wsparcia i jego lokalizacja na tle kraju.	360
Rycina 5.2.	Potencjały obszaru północno-białostockiego najczęściej wskazy- wane przez mieszkańców.	365
Rycina 5.3.	Problemy w ocenie mieszkańców – procent głosów „zdecydowanie tak” oraz „raczej tak” (łącznie).	366
Rycina 5.4.	Bariery rozwojowe obszaru północno-białostockiego	368
Rycina 5.5.	Zmiana odsetka osób w wybranych grupach wiekowych w obszarze północno-białostockim w latach 2002-2017	370
Rycina 5.6.	Dynamika nasycenia podmiotami gospodarczymi na 10 tys. mieszkańców	376
Rycina 6.1.	Mapa świdwińsko-kołobrzeskiego obszaru wsparcia	396
Rycina 6.2.	<i>Jakie są najważniejsze problemy w Państwa gminie?</i> Opinie mieszkańców	401
Rycina 6.3.	<i>Jakie są najważniejsze problemy w Państwa gminie?</i> Opinie przedstawicieli instytucji	402
Rycina 7.1.	Obszar włocławsko-kłodawski	428